

Hva er Nag Hammadi-biblioteket?

• Nag Hammadi-biblioteket er en samling av tretten lærinnbundne håndskrifter fra oldtiden som inneholder mer enn femti tekster.

► Disse ble tilfeldigvis oppdaget i en terrakottakrukke av en gruppe bønder i øvre Egypt i 1945, nær Quenoboskion, en landsby 9 km fra den moderne byen Nag Hammadi.

► De oppbevares nå i Det koptiske museum i Kairo, og blir omtalt med betegnelsen NHC (Nag Hammadi Codices).

► Det finnes tre andre håndskrifter (codices) som hevdes å tilhøre samme samling, datert på 1800-tallet og oppbevart i London (Codex Aksewianus, vanligvis kjent som Pistis Sophia), i Oxford (Codex Brucianus) og i Berlin (Codex Berolinensis). Disse tre håndskriftene er ikke så gamle, men stammer fra det samme området.

• NHC ble skrevet rundt 330 e. Kr. og ble gravd ned rundt slutten av fjerde eller begynnelsen av femte århundre.

► Disse håndskriftene inneholder rundt 50 verk skrevet på koptisk – det egyptiske språket som ble snakket av kristne der og skrevet med greske bokstaver – og er oversettelser fra gresk, og vanligvis ikke så veldig pålitelige.

► Nesten alle verkene er av en heretisk natur, som gjenspeiler forskjellige gnostiske tendenser. De fleste av disse var allerede kjent, fordi de ble imøtegått av kirkefedrene, spesielt den hellige Ireneus, den hellige Hippolytus av Roma og den hellige Epifanios.

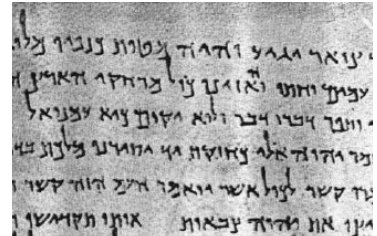
Det er en samling av tretten lærinnbundne håndskrifter som inneholder rundt 50 verk skrevet på koptisk og er oversettelser fra gresk, og vanligvis ikke så veldig pålitelige. Nesten alle verkene er av en heretisk natur, som gjenspeiler forskjellige gnostiske tendenser. De fleste av disse var allerede kjent.

► Hovedbidraget til disse håndskriftene er at vi nå har direkte tilgang til de virkelige gnostiske verkene og man kan se at kirkefedrene visste meget godt hva de sto overfor.

• Fra en litterær synsvinkel finner man i NHC de forskjellige genrer: teologiske og filosofiske avhandlinger, apokalypser, evangelier, bønner, apostlenes gjerninger, brev etc. Noen ganger er ikke disse titlene de samme som i originalene, men har fått tillegg fra redaktorene avhengig av innholdet.

I noen av dem danner den gnostiske myten kjernen, mens de kristne trekkene ser ut til å være underordnet.

► Når det gjelder de skriftene som bærer navnet ”evangelier”, kan man legge merke til at de har liten likhet med de kanoniske evangeliene, for de fremstiller ikke en beskrivelse av Jesu liv, men forteller i stedet om de hemmelige åpenbaringer som Jesus etter sigende skulle ha fortalt til disiplene. For eksempel:

- Thomasevangeliet inneholder 114 sitater fra Jesus, det ene etter det andre, uten noen fortellende tekst annet enn noen spørsmål som disiplene noen gang spurte;
- Maria (Magdalenas) ”evangelium” forteller om de åpenbaringer av den herliggjorte Kristus som hun hadde rundt sjelens himmelfart.

• Utfra det læremessige i disse håndskriftene inneholder de i hovedsak kristne, gnostiske verk; selv om i noen av dem, som ”Johannesapokryfen” – en av de viktigste siden den fremtrer i fire av håndskriftene – danner den gnostiske myten kjernen, mens de kristne trekkene ser ut til å være underordnet.

► I denne myten blir de første kapitlene av Første Mosebok tolket i motsatt retning, og fremstiller Gud Skaperen, eller Demiurgen, som en underordnet og pervers gud som har skapt materien.

► Men i håndskriftene er det også gnostiske verk som ikke er kristne og som samler en gresk-hedensk gnosis utviklet rundt figuren Hermes Trismegistos, som ble sett på som den store åpenbarer av kunnskap (Diskurs 8 og 9). Denne typen gnosis var allerede delvis kjent før disse oppdagelsene ble gjort. I NHC VI er det til og med et fragment av en omskriving av Platons ”Staten”.